Etruskiska

Etruskiska är ett nu utdött språk talat av etruskerna, som bebodde mellersta Italien i de landskap som nu kallas Toscana och Lazio. Etruskiska finns belagt i inskrifter från början av 600-talet f. Kr. Språket började förlora i betydelse under 100-talet f. Kr. till förmån för latinet.

Etruskiska	
Talas i	Etrurien
Region	Toscana och Lazio i mellersta Italien
Status	utdött
Utdött	000-talet
Språkfamilj	omstritt
	▪ **Etruskiska Språkkoder**
ISO 639-2	`und (http://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?code_ID=474)`
ISO 639-3	`ett`

Innehåll

Släktskap
Skriftspråk
Ord med etruskiskt ursprung
Källor
Externa länkar

Släktskap

Etruskiskans (eventuella) släktskap med andra språk är ett omdebatterat ämne. Det anses allmänt att etruskiska inte tillhör den indoeuropeiska språkfamiljen även om det finns teorier som hävdar släktskap med bland annat hettitiska och luviska. Räkneorden i etruskiskan avviker helt från det mönster som återfinns i indoeuropeiska språk och det är ett av de viktigaste argumenten mot släktskap med de indoeuropeiska språken.[1]

Etruskiskans, lemniskans och rätiskans historiska utbredning

1. *θu*
2. *zal*
3. *ci*
4. *śa*
5. *maχ*
6. *huθ*
7. *semφ*
8. *cezp*
9. *nurφ*
10. *śar*

Lingvisten Helmut Rix lade 1998 fram teorin att etruskiskan var släkt med de likaledes utdöda språken lemniska, som talades på ön Lemnos, och rätiska, som talades i Alperna. Dessa tre språk bildar enligt den teorin en egen språkfamilj.

Skriftspråk

Den tidigaste inskriften med det etruskiska alfabetet brukar dateras till 675 f.Kr. Alfabetet baserades på ett västgrekiskt alfabet som anpassades till etruskiskan. Etruskerna blev därmed det första folket i Italien med skriftspråk. Alfabetet spreds också till andra folk i Italien som oskerna och romarna.[1]

Till en början skrevs etruskisk text från höger till vänster.[1] Senare började alfabetet utvecklas, påverkad av etruskisk fonologi, och bokstäver som motsvarade fonem som inte fanns i etruskiska togs bort. På 400-talet användes det klassiska etruskiska alfabetet med 20 bokstäver och skrevs nästan alltid från vänster till höger. Det användes till 100 f.Kr., då det

försvann i konkurrensen med det latinska alfabetet som har sin grund i det etruskiska.

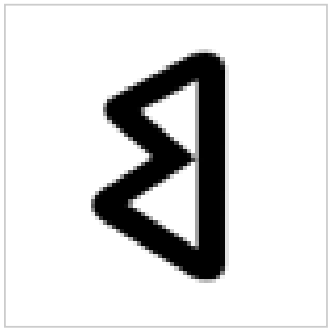

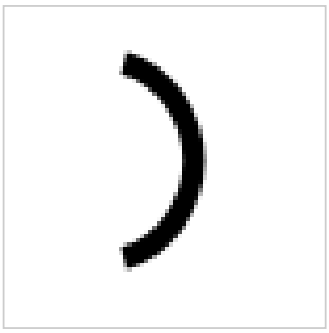

Etruskisk skrift på bronslevern från Piacenza

Ord med etruskiskt ursprung

- Ordet *fönster* som kommit in i svenskan via latinets *fenestra* kommer sannolikt ursprungligen från etruskiskan.

Källor

1. ^ [a b c] Wikander, Ola (2006). *I döda språks sällskap : en bok om väldigt gamla språk*. Stockholm: Wahlström & Widstrand. Libris länk (http://libris.kb.se/bib/10025043). ISBN 91-46-21333-3

Externa länkar

-
- Wikimedia Commons har media som rör Etruskiska.
- Etruskiska hos SIL
- Det etruskiska alfabetet (http://www.omniglot.com/writing/etruscan.htm) (Omniglot)
- Etruscan (http://www.ancientscripts.com/etruscan.html) (Antika skrifter)

Auktoritetsdata	• LCCN: sh85045468 (http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85045468) • GND: 4153120-6 (http://d-nb.info/gnd/4153120-6) • SUDOC: 027432971 (http://www.idref.fr/027432971) • BNF: cb11947545q (http://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb11947545q) (data) (http://data.bnf.fr/ark:/12148/cb11947545q) • NDL: 00577657 (http://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00577657) • BNE: XX541787 (http://catalogo.bne.es/uhtbin/authoritybrowse.cgi?action=display&authority_id=XX541787)

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Etruskiska&oldid=45325255"

Sidan redigerades senast den 3 april 2019 kl. 14.35.

Wikipedias text är tillgänglig under licensen Creative Commons Erkännande-dela-lika 3.0 Unported. För bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidare Wikipedia:Upphovsrätt och användarvillkor.